

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 20/2007 vp

Lakialoite laiksi vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 15 päivänä marraskuuta 2007 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi lakialoitteen vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojen-

nuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta (LA 118/2007 vp — Mika Lintilä /kesk ym.).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

LAKIALOITE

Lakialoitteessa ehdotetaan, että vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annettua erityislakia jatkettaisiin vielä kahdella vuodella eli vuoden 2009 loppuun.

Vaikeavammaisille yrittäjille on myönnetty tähän asti vuosittain erityislain turvin mahdollisuus vapautua tietyin edellytyksin arvonlisäverosta. On tärkeää, että myös vaikeavammaiset ihmiset voivat osallistua halutessaan työelämään yrittäjinä ja ylläpitää tälläkin tavalla omaa motivaatiotaan ja mielenterveyttään.

Erityislain tarkoituksena on ollut varata aikaa pysyvemmän ratkaisun löytämiseen. Koska sellainen on osoittautunut ilmeisen vaikeaksi, erityislain jatkaminen on perusteltua.

Määräaikaisella erityislailla säätämistä ei voida kuitenkaan pitää tyydyttävänä kenenkään kannalta. Tilanteen jatkumista ei myöskään voida enää perustella vaikeuksilla vaihtoehdoisen tukimuodon löytämisessä. Eri vastuuministeriöiden yhteistyöllä tulee valmistella vaikeavammaisten yrittäjien aseman turvaava, pitkäjänteisempi ratkaisu.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Valiokunta on käsitellyt vuodesta 1995 alkaen aina vuodeksi kerrallaan esitettyä erityis-

lakia vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista. Lailla on poistettu arvonlisäverovelvollisuus sellaisilta yrittäjiltä, joiden työ- tai toimintakyky on alentunut vähintään 70 prosenttia. Vapautuksen kohteena on ol-

lut toiminta, joka käsittää yksinomaan yrittäjän valmistamien tavaroiden tai hänen suorittamiensa tavaraan kohdistuvien työsuoritusten myyntiä. Lisäksi on edellytetty, ettei toiminnassa käytetä apulaisina muita kuin yrittäjän aviopuolisoa tai 18 vuotta nuorempia lapsia ja enintään yhtä muuta henkilöä. — Verovapauden piiri on siis sama kuin aikanaan arvonlisäverolaissa ennen Suomen liittymistä Euroopan unioniin.

Määräaikaislakien ohella on yritetty löytää korvaava pysyväisratkaisu, jonka yhteydessä olisi arvioitu myös mahdollisuus laajentaa nykyistä, suhteellisen suppeaa huojennusalaa esimerkiksi atk-palveluihin. Pysyväisratkaisun aikaansaaminen on osoittautunut kuitenkin ongelmalliseksi ennen kaikkea EY:n arvonlisäverodirektiiviin ja yhteisön valtioneuvoston sisältyvien rajoitusten vuoksi. — Suomelle liittymissopimuksessa myönnetty siirtymäkauden järjestely koskee sekin vain sokeiden harjoittamaa toimintaa.

Asiaa on selvitelty tuloksetta usean hankkeen yhteydessä eri ministeriöissä¹, viimeksi *Valtioneuvoston selonteossa vammaispolitiikasta*, VNS 5/2006 vp. Siinä on todettu mm. että verolainsäädäntö on jäänyt jälkeen nykyisestä kehityksestä, kun se ei ota huomioon palvelualalla toimivia eikä vammaisyrittäjien tämänhetkistä ammatillista osaamista. Lain on katsottu muodostavan juridisen esteen vammaisten yhdenvertaisille mahdollisuuksille. Selonteossa on

¹ Eräänlainen perusselvitys on "Loppuraportti vammaisyrittäjyyden edistämisen selvitystyöstä", KTM:n työryhmäraportteja, 2001. Aiheita on käsitelty myös julkaisussa "Sosiaalisen yritystoiminnan edistäminen: Kauppa- ja teollisuusministeriön asettaman työryhmän loppuraportti 2002", KTM 7/2002).

arvioitu lisäksi, että nykyisen erityislain piirissä on noin 1 000 vammaisyrittäjää.

Vaikka erityislaki on antanut vaikeavammaisille yrittäjille aikaa sopeutua arvonlisäverovelvollisuuteen, erityistuen tarve ei ole kuitenkaan poistunut. Yrittäjät tarvitsevat toiminnassaan tavallista enemmän erityispalveluja, joista aiheutuvat kustannukset nostavat heidän tuotteidensa hintoja. Kysymys on siis tämän epätasapainon tasoittamisesta. Riittävää ratkaisua ei ole tarjonnut myöskään arvonlisäveron liukuvan alarajan käyttöönotto vuonna 2004, koska liukuma koskee yhtäläisesti kaikkia yrittäjiä.

Valiokunta katsoo, että vaikeavammaisten yrittäjien asema tulisi ratkaista pysyväissäntelyllä ja osana suurempaa kokonaisuutta, esimerkiksi ensi vuonna aloitettavaksi kaavaillun vammaispoliittisen ohjelmanteon yhteydessä. Pientä yrittäjäjoukkoa koskevan ja valtiontalouden kannalta varsin vaatimattoman ongelman hoito vuodesta toiseen erillissäntelyn varassa on epätydyttävää. Säätelyn kehittäminen on perusteltua myös sikäli, ettei arvonlisäverovapauden rajaaminen pelkästään käsityö- ja korjausalan ammatteihin ole enää ajanmukainen.

Koska korvaavaa ratkaisua ei ole vielä saatu aikaan, valiokunta pitää erityislain jatkamista kahdella vuodella tarpeellisena. Tänä aikana pitäisi viimein löytää vammaisyrittäjien aseman turvaava järjestely.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakialoitteeseen sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Hannes Manninen /kesk	Olli Nepponen /kok
vpj.	Kari Rajamäki /sd	Tuija Nurmi /kok
jäs.	Christina Gestrin /r (osittain)	Kirsi Ojansuu /vihr
	Pertti Hemmilä /kok	Heli Paasio /sd
	Bjarne Kallis /kd	Markku Rossi /kesk
	Kyösti Karjula /kesk	Matti Saarinen /sd
	Esko Kiviranta /kesk	Petri Salo /kok
	Jari Koskinen /kok	Minna Sirnö /vas
	Mikko Kuoppa /vas	Pia Viitanen /sd (osittain)
	Reijo Laitinen /sd	vjäs. Jutta Urpilainen /sd (osittain)
	Mika Lintilä /kesk	Ulla-Maj Wideroos /r (osittain).

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.